

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

**ΥΠΟΘΕΣΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 78085 / 12)**

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

14 Μαΐου 2020

*Η απόφαση αυτή θα καταστεί οριστική, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις
που καθορίζονται στο άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης
Ενδέχεται να τύχει βελτιώσεων ως προς την μορφή*

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Στην υπόθεση ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα), συνεδριάζον σε Τμήμα συντιθέμενο από τους δικαστές :

Ksenija Turkovic

Πρόεδρο,

Krzysztof Wojtyczek

Λίνο – Αλέξανδρο Σισιλιάνο

Ales Pejchal

Armen Harutyunyan

Pere Pastor Vilanova

Tim Eicke

Δικαστές και

Abel Campos

Γραμματέα Τμήματος

Λαμβάνοντας υπ' όψιν :

Την προαναφερομένη προσφυγή (υπ' αριθ. 78085 / 12), την οποία κατέθεσε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας ο κ. Ευθύμιος ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ («προσφεύγων»), υπήκοος του Κράτους αυτού, ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου την 3^η Δεκεμβρίου 2012, δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

Σημειώνοντας ότι την 19^η Φεβρουαρίου 2018, η προσφυγή κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση

Οι παρατηρήσεις των διαδίκων

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο την 21^η Απριλίου 2020

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την ως άνω ημερομηνία :

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.- Η υπόθεση αφορά κυρίως την χρήση κατά την ακροαματική διαδικασία ως αποδεικτικού μέσου, καταθέσεως η οποία ελήφθη κατά την έρευνα μηνύσεως υποβληθείσας κατά του

προσφεύγοντος από την πρώην σύζυγό του, η οποία τον κατηγόρησε για σεξουαλική κακοποίηση του υιού τους. Η κατάθεση αυτή χρησίμευσε ως βάση για την καταδίκη του προσφεύγοντος, η οποία επικυρώθηκε από τον Άρειο Πάγο. Κατά την διάρκεια των ακροαματικών διαδικασιών, οι οποίες διεξήχθησαν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, ο ενδιαφερόμενος ισχυρίστηκε ότι η εν λόγω κατάθεση δεν ελήφθη σύμφωνα με τις προβλεπόμενες από το σχετικό άρθρο του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προϋποθέσεις, και ζήτησε από τα δικαστήρια να μην την αναγνώσουν. Ισχυρίζεται παραβίαση του άρθρου 6 §§ 1 και 3 δ) της Συμβάσεως.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

2.- Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1965 και διαμένει στην Αθήνα. Εκπροσωπείται από τον κ. ΧΕΙΡΔΑΡΗ, δικηγόρο.

3.- Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τις πληρεξούσιες της κα Γ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κα Σ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ, δικαστική πληρεξούσια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

4.- Ο προσφεύγων, που είναι δικαστής, χώρισε με την σύζυγό του το 2001. Το 1998, η τελευταία γέννησε άρρεν τέκνο, η γονική μέριμνα του οποίου ανατέθηκε στη μητέρα μετά το διαζύγιο. Δυνάμει της υπ' αριθ. 7 / 2003 αποφάσεώς του, το Πρωτοδικείο Αθηνών απεφάνθη επί του δικαιώματος επικοινωνίας του προσφεύγοντος.

5.- Στην από 7 Σεπτεμβρίου 2004 επιστολή, η οποία απεστάλη στην πρώην σύζυγό του με αντίγραφο στον εισαγγελέα ανηλίκων, ο προσφεύγων παραπονείται για ορισμένες συμπεριφορές του υιού τους. Σε μη προσδιορισθείσα ημερομηνία, άσκησε αγωγή ενώπιον του πρωτοδικείου για να του ανατεθεί η γονική μέριμνα του υιού του.

6.- Δυνάμει της υπ' αριθ. 1629 / 2005 οριστικής αποφάσεως, το δικαστήριο απέρριψε την αγωγή του προσφεύγοντος και τροποποίησε το δικαίωμά του επικοινωνίας επιτρέποντάς του να συναντά

τον υιό του κατά τη διάρκεια της ημέρας και παρουσία της μητέρας. Όταν εξέτασε το παιδί, ο δικαστής διαπίστωσε ότι το παιδί μιλούσε με αγάπη για τη μητέρα του, ενώ δυσκολευόταν να μιλήσει για τον πατέρα του, κάτι που έδειχνε σαφώς, κατά την άποψή του, ότι το παιδί δεν επιθυμούσε να είναι με τον πατέρα του.

7.- Την 18^η Ιανουαρίου 2005, κατόπιν αιτήματος του εισαγγελέως, η διευθύντρια της Παιδοψυχιατρικής Κλινικής του Νοσοκομείου « Ευαγγελισμός » συνάντησε το παιδί. Συνέταξε έκθεση στην οποία διαπίστωνε ότι το παιδί ήταν γαλήνιο, όταν βρισκόταν με τον πατέρα του, ενώ όταν ήταν με τη μητέρα του, αρνείτο να επικοινωνήσει με την ιατρό. Η ιατρός πρότεινε αύξηση του αριθμού των συναντήσεων μεταξύ του παιδιού και του πατέρα του και ανέφερε ότι είχε την αίσθηση ότι η μητέρα δεν ήταν διατεθειμένη να αφήσει τον προσφεύγοντα να διαδραματίσει το ρόλο του ως πατέρας και είχε την πρόθεση να αποτρέψει οποιαδήποτε σχέση μεταξύ υιού και πατέρα.

8.- Την 26^η Απριλίου 2005, η Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων Αθηνών έστειλε στον εισαγγελέα ανηλίκων έκθεση, την οποία συνέταξε κοινωνική λειτουργός κατόπιν αιτήματος του τελευταίου. Η συντάκτρια της εκθέσεως αναφέρθηκε στις διαφορές μεταξύ των γονέων και επανέλαβε τους ισχυρισμούς της μητέρας σύμφωνα με τους οποίους αυτή προσπαθούσε να προστατεύσει τον υιό της από την σωματική, σεξουαλική και συναισθηματική κακοποίηση στην οποία ο προσφεύγων θα τον υπέβαλλε. Δήλωνε ότι δεν υποτιμούσε τη σοβαρότητα των κατηγοριών της μητέρας, αλλά εξέφραζε επιφυλάξεις σχετικά με το βάσιμο αυτών.

9.- Την 28^η Δεκεμβρίου 2005, η μητέρα υπέβαλε μήνυση εναντίον του πρώην συζύγου της για σεξουαλική κακοποίηση του παιδιού τους. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διέταξε προκαταρκτική έρευνα και ο προσφεύγων τους ισχυρισμούς του την 11^η Ιουλίου 2006. Με το πέρας της έρευνας, ξεκίνησε κατά την 11^η Νοεμβρίου 2006 ποινική

διαδικασία για αποπλάνηση ανηλίκου κατά επανάληψη κατά του προσφεύγοντος και άλλου προσώπου Θ. Γ.

10.- Κατά την διάρκεια της επακολουθησάσης ανακρίσεως, η πρώην σύζυγος του προσφεύγοντος, ο προσφεύγων, το παιδί καθώς και μάρτυρες κλήθηκαν να καταθέσουν ενώπιον του ανακριτή. Κατά την ακρόασή του την 13^η Ιουλίου 2007, το παιδί περιέγραψε διάφορες πράξεις σεξουαλικού χαρακτήρα στις οποίες φέρεται ότι επιδόθηκαν επάνω του ο προσφεύγων και ο Θ. Γ.

11.- Η ανάκριση έληξε την 22^α Οκτωβρίου 2008 και η δικογραφία διαβιβάστηκε στον εισαγγελέα την 20^η Μαρτίου 2009. Την 5^η Αυγούστου 2009, ο προσφεύγων και ο Θ. Γ. παραπέμφθηκαν ενώπιον του ακροατηρίου του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών.

12.- Η δικάσιμος, αρχικώς ορισθείσα για την 10^η Φεβρουαρίου 2010, αναβλήθηκε, κατ' αρχήν για την 14^η Μαΐου 2010, λόγω απεργίας των δημοσίων υπαλλήλων, εν συνεχεία για την 6^η Απριλίου 2011 λόγω κωλύματος του δικηγόρου του προσφεύγοντος.

13.- Δυνάμει της από 6 Απριλίου 2011 αποφάσεως, το Εφετείο καταδίκασε τον προσφεύγοντα σε ποινή καθείρξεως δεκατριών ετών για αποπλάνηση ανηλίκου κάτω των δέκα ετών, η οποία διεπράχθη κατ' επανάληψη. Στηρίχθηκε στις καταθέσεις των μαρτύρων, οι οποίοι κατέθεσαν ενώπιον αυτού, στα αναγνωσθέντα κατά την ακροαματική διαδικασία έγγραφα, στις αγορεύσεις των δικηγόρων υπεράσπισης, στην υπ' αριθ. 1629 / 2005 απόφαση του Πρωτοδικείου και στην υπ' αριθ. 4725 / 2007 απόφαση του Εφετείου, η οποία είχε τροποποιήσει το δικαίωμα επικοινωνίας του πατέρα απαγορεύοντας το παιδί να διανυκτερεύσει στο σπίτι του πατέρα του, ενώ επισήμανε την απουσία οιασδήποτε πρόθεσης εκδίκησης της μητέρας έναντι του προσφεύγοντος. Καταδίκασε επίσης τον Θ. Γ. σε ποινή καθείρξεως έντεκα ετών.

14.- Την ίδια ημέρα, ο προσφεύγων άσκησε έφεση κατά της προαναφερθείσης αποφάσεως ενώπιον του Πενταμελούς Εφετείου Αθηνών.

15.- Την 19^η Δεκεμβρίου 2011, το Εφετείο επικύρωσε την καταδίκη του προσφεύγοντος, αλλά μείωσε την ποινή του σε φυλάκιση έξι ετών, επικαλούμενο ελαφρυντικές περιστάσεις. Αντιθέτως, αθώωσε τον Θ. Γ.

16.- Κατά την διάρκεια της διαδικασίας, ο προσφεύγων ζήτησε από το Εφετείο να μην αναγνώσει τη κατάθεση, την οποία είχε δώσει ο υιός του την 13^η Ιουλίου 2007. Προς στήριξη αυτού του αιτήματος, επικαλέσθηκε ότι η κατάθεση αυτή δεν πληρούσε τις προβλεπόμενες από το άρθρο 226^A του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας νομικές προϋποθέσεις, επειδή, κατά την άποψή του, αυτή είχε ληφθεί χωρίς το παιδί να έχει προετοιμαστεί από παιδοψυχίατρο, χωρίς να έχουν χρησιμοποιηθεί οι κατάλληλες διαγνωστικές μέθοδοι, χωρίς να ήταν παρών ο ορισμένος πραγματογνώμονας και χωρίς να έχουν αξιολογηθεί οι αντιληπτικές ικανότητες του υιού του. Υποστήριξε ότι η κατάθεση του παιδιού την 13^η Ιουλίου 2007 πραγματοποιήθηκε υπό την ολέθρια επιρροή της μητέρας. Όπως και πρωτοδίκως, αμφισβητούσε τις εις βάρος του ασκηθείσες κατηγορίες, βλέποντας σε αυτές την επιθυμία εκδίκησης εκ μέρους της πρώην συζύγου του. Εκτιμούσε ότι ο υιός του ενεργούσε σύμφωνα με τις οδηγίες της μητέρας του και ανέφερε ότι ουδεμία σχέση είχε μαζί του και ότι δεν είχε αντίρρηση να διατάξει το Εφετείο νέα ψυχιατρική εξέταση.

17.- Κατά την επ' ακροατηρίω διαδικασία, το Εφετείο προέβη στην ανάγνωση της κατάθεσης. Θεμελίωσε την καταδίκη του προσφεύγοντος στη σαφήνεια αυτής της κατάθεσης και στην απουσία οποιασδήποτε αντίφασης σε αυτήν, στην κοινωνική έκθεση που συνέταξε κοινωνική λειτουργός, η οποία είχε εξετάσει το παιδί και στην υπ' αριθ. 1629 / 2005 απόφαση του πρωτοδικείου (βλ. ανωτέρω παράγραφο 13).

18.- Την 9η Φεβρουαρίου 2012, ο προσφεύγων άσκησε αναίρεση. Επικαλούμενος το άρθρο 6 § 3 (δ) της Συμβάσεως, υποστήριξε στην αίτηση αναιρέσεώς του ότι η διαδικασία πρέπει να ακυρωθεί λόγω

της αναγνώσεως της από 13 Ιουλίου 2007 καταθέσεως, παρά την αντίθεσή του.

19. Δυνάμει της από 7 Ιουνίου 2012 αποφάσεως (η οποία καθαρογράφηκε την 29^η Ιουνίου 2012), ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αναίρεση.

20.- Κατ' αρχήν, σημείωσε ότι, το παιδί προέβη στην κατάθεσή του ενώπιον του ανακριτού χωρίς να έχει ορκιστεί και χωρίς να ορισθεί παιδοψυχίατρος για να τον προετοιμάσει και να τον βοηθήσει. Επισήμανε, εντούτοις, ότι η κατάθεση αυτή ελήφθη σύμφωνα με το ισχύον νομικό καθεστώς της εποχής εκείνης, ήτοι προ του υπ' αριθ. 3625 / 2007 νόμου, ο οποίος επικυρώνει το Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που αφορά την πώληση παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία. Έκρινε ότι η κατάθεση κατά την ακροαματική διαδικασία ανεγνώσθη ενώπιον του Εφετείου και συνεκτιμήθηκε από αυτό κατά τον συνήθη τρόπο και ότι δεν ήταν απαραίτητο να προβεί σε νέα εξέταση του παιδιού. Πρόσθεσε ότι οι προβλεπόμενες από το άρθρο 226^A του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας διατυπώσεις εφαρμόζονται μόνο σε καταθέσεις που είχαν γίνει μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου, ήτοι μετά την δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του υπ' αριθ. 3625 / 2007 νόμου, και όχι σε αυτές που είχαν ληφθεί προ αυτού.

21.- Δεύτερον, ο Άρειος Πάγος έκρινε απαράδεκτο τον λόγο που αντλείται από παραβίαση του Άρθρου 6 § 3 (δ) της Συμβάσεως με το σκεπτικό ότι η αιτίαση αυτή δεν δύναται να εκληφθεί ως συγκεκριμένος λόγος αναιρέσεως ως μη προβλεπόμενος σε αυτούς που ορίζονται περιοριστικώς στο άρθρο 510 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, καθώς μόνο εάν συνδυαστεί με έναν από τους λόγους που αναφέρονται στην παρούσα διάταξη θα μπορούσε να ερευνηθεί. Εκτίμησε ότι αυτό δεν συνέβη εν προκειμένω, επειδή η κατάθεση είχε ληφθεί νομίμως.

II.- ΟΙΚΕΙΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

22.- Ακολουθώ τα οικεία άρθρα εν προκειμένω του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας :

Άρθρο 183

« Αν απαιτούνται ειδικές γνώσεις ορισμένης επιστήμης ή τέχνης για να γίνει ακριβής διάγνωση και κρίση κάποιου γεγονότος, οι ανακριτικοί υπάλληλοι ή το δικαστήριο μπορούν αυτεπαγγέλτως ή με αίτηση κάποιου διαδίκου ή του εισαγγελέα να διατάζουν πραγματογνωμοσύνη. Η πραγματογνωμοσύνη διατάσσεται υποχρεωτικά, αν ο νόμος ρητά επιβάλλει τη διεξαγωγή της ».

Άρθρο 221

« Χωρίς όρκο εξετάζονται στην ανάκριση και στην κύρια διαδικασία, όσοι: α) (... ..) δεν συμπλήρωσαν το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους »

Άρθρο 226 § 2

« Εάν ο μάρτυρας είναι κάτω των δεκαοκτώ ετών, εκείνος που τον ανακρίνει καταγράφει κατά λέξη στην έκθεση και τις ερωτήσεις που του απευθύνει ».

Άρθρο 364

« Στο ακροατήριο διαβάζονται οι εκθέσεις των ανακριτικών υπαλλήλων, που συντάχθηκαν σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους (...) ».

23.- Το άρθρο 226^A του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, το οποίο ενσωματώθηκε σε αυτόν με τον υπ' αριθ. 3625 / 2007 νόμο, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 24^η Δεκεμβρίου 2007 και αφορά την επικύρωση του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που αφορά την πώληση παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, ορίζει :

« 1.- Κατά την εξέταση ως μάρτυρα του ανήλικου θύματος των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα (... ..) 339 του Ποινικού Κώδικα,

διορίζεται και παρίσταται, ως πραγματογνώμων, ειδικά εκπαιδευμένος παιδοψυχολόγος ή παιδοψυχίατρος (...)

2.- Ο παιδοψυχολόγος ή ο παιδοψυχίατρος προετοιμάζει τον ανήλικο για την εξέταση, συνεργαζόμενος προς τούτο με τους προανακριτικούς υπαλλήλους και με τους δικαστικούς λειτουργούς. Για το σκοπό αυτόν χρησιμοποιεί κατάλληλες διαγνωστικές μεθόδους, αποφαινεται για την αντιληπτική ικανότητα και την ψυχική κατάσταση του ανηλίκου και συντάσσει γραπτή έκθεση με τις διαπιστώσεις, που αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της δικογραφίας.

3.- Η κατάθεση του ανηλίκου συντάσσεται εγγράφως και καταχωρίζεται και σε ηλεκτρονικό οπτικοακουστικό μέσο. Η ηλεκτρονική προβολή της κατάθεσης του ανηλίκου αντικαθιστά τη φυσική παρουσία του στα επόμενα στάδια της διαδικασίας.

4.- Η γραπτή κατάθεση του ανηλίκου αναγιγνώσκεται πάντοτε στο ακροατήριο (...)

5.- Μετά την εισαγωγή της υπόθεσης που αφορά σε πράξεις της παραγράφου 1 στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας ή οι διάδικοι μπορούν να ζητήσουν από τον πρόεδρο του δικαστηρίου την εξέταση του ανηλίκου, αν δεν έχει εξετασθεί στην ανάκριση ή πρέπει να εξετασθεί συμπληρωματικά (...) ».

24.- Το άρθρο 339 (αποπλάνηση ανηλίκου) του Ποινικού Κώδικα προβλέπει :

« 1. Όποιος ενεργεί ασελγή πράξη με πρόσωπο νεότερο από 15 ετών ή το παραπλανά με αποτέλεσμα να ενεργήσει ή να υποστεί τέτοια πράξη τιμωρείται (... ..) ως εξής :

α) αν ο παθών δεν συμπλήρωσε τα δώδεκα έτη, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών·

β) αν ο παθών συμπλήρωσε τα δώδεκα αλλά όχι τα δεκατέσσερα έτη, με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και

γ) αν συμπλήρωσε τα δεκατέσσερα και μέχρι τα δεκαπέντε έτη, με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

(...) ».

25.- Πριν από την εισαγωγή του άρθρου 226^A, ήταν ανήλικοι μάρτυρες εξετάζονταν σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 221 και 226 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, σύμφωνα με τις οποίες ο ανήλικος μάρτυρας κατέθετε χωρίς να ορκισθεί. Στο πρακτικό εξέτασης αναφέρονταν κατά λέξη οι ερωτήσεις που τέθηκαν από τον ανακριτή και οι απαντήσεις του ανηλίκου. Η παλιά διαδικασία, ορισμένοι όροι της οποίας συνέχισαν να υφίστανται ακόμη και μετά την εισαγωγή του άρθρου 226^A, αποσκοπούσε στην αποφυγή απαγορευμένων, παραπλανητικών ή κατασκευασμένων ερωτήσεων και στη διευκόλυνση της σωστής αξιολόγησης της μαρτυρίας του ανηλίκου. Το πρακτικό της κατάθεσης αναγνώσθηκε κατά την ακροαματική διαδικασία.

26.- Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η επίκληση της ενστάσεως μη τηρήσεως της προβλεπόμενης από το άρθρο 226^A διαδικασίας σχετικά με την εξέταση ανηλίκου μάρτυρα κατά τη διάρκεια της ανακρίσεως, έστω και αν θεωρηθεί ότι αποτελεί λόγο απόλυτης ακυρότητας, έπρεπε να έχει προβληθεί προτού ο κατηγορούμενος παραπεμφθεί σε δίκη, άλλως καθίσταται παραδεκτή και δεν εδύνατο πλέον η εν λόγω ένσταση να ληφθεί υπ' όψιν, ακόμη και αυτεπαγγέλτως. Προσθέτει ότι, αντίθετα με τους λόγους ακυρότητας, που θα ανέκυπταν κατά την ακροαματική διαδικασία, άλλοι λόγοι θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο της αναιρέσεως, υπό την προϋπόθεση ότι δεν είχαν ερευνηθεί.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

I.- ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΑΦΕΡΘΕΙΣΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 §§ 1 ΚΑΙ 3Δ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

27.- Ο προσφεύγων παραπονείται ότι η κατάθεση του υιού του ενώπιον του ανακριτή, η οποία αποτελεί κατά την γνώμη του την μόνη θεμελίωση της καταδίκης του, ελήφθη απουσία ειδικού και χωρίς

αυτή να καταγραφεί από οπτικοακουστικό μέσο. Επικαλείται το άρθρο 6 §§ 1 και 3 δ) της Συμβάσεως, το οποίο, στα σχετικά εδάφια του, έχει ως εξής :

« 1.- Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δικάιως (.....) υπό (.....) δικαστηρίου, (.....), το οποίον θα αποφασίση, (... ..) επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως.

(... ..)

3.- Ειδικώτερον, πας κατηγορούμενος έχει δικαίωμα :

(... ..)

δ) να εξετάση ή ζητήση όπως εξετασθώσιν οι μάρτυρες κατηγορίας και επιτύχη την πρόσκλησιν και εξέτασιν των μαρτύρων υπερασπίσεως υπό τους αυτούς όρους ως των μαρτύρων κατηγορίας (... ..) ».

A.- Επί του παραδεκτού

28.- Διαπιστώνοντας ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη για έναν από τους άλλους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 35 της Συμβάσεως, το Δικαστήριο τον κηρύσσει παραδεκτό.

B.- Επί της ουσίας

1.- Επιχειρήματα των διαδίκων

29.- Ο προσφεύγων επέκρινε τα εθνικά δικαστήρια ότι ανέγνωσαν την εν λόγω δήλωση κατά την επ' ακροατηρίω διαδικασία και ότι την έλαβαν υπ' όψιν παρά την αντίρρηση που είχε διατυπώσει εγγράφως, καταγγέλλοντας τον μη σεβασμό των δικαιωμάτων υπερασπίσεως, που, σύμφωνα με τον ίδιο, προέκυψε από το γεγονός ότι δεν ήταν παρόν κατά την διάρκεια της κατάθεσης αυτής και ότι ουδέν μέτρο είχε ληφθεί (χρήση οπτικοακουστικών μέσων, παρουσία εμπειρογνώμονα κ.λπ.) για την εγγύηση της αντικειμενικότητας. Βλέπει σε αυτό παράλειψη συμμόρφωσης στις απαιτήσεις του άρθρου 6 της Συμβάσεως και του άρθρου 226^A του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ως

λόγο ακυρότητας όχι μόνο της ανακρίσεως, αλλά και της διαδικασίας ενώπιον των δικαστηρίων.

30.- Ο προσφεύγων αναφέρει ότι το οικείο εσωτερικό δίκαιο δεν προβλέπει οιαδήποτε διαδικασία για την ακύρωση της καταθέσεως μάρτυρα. Θεωρεί ότι, δεδομένου ότι η κατάθεση του παιδιού παραβίαζε τα δικαιώματα υπεράσπισης, το Εφετείο είχε την υποχρέωση να διατάξει νέα εμπειρογνωμοσύνη βάσει του άρθρου 226^A του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Ωστόσο, σύμφωνα με τον ίδιο, το Εφετείο αγνόησε την αιτίαση ακυρότητας της διαδικασίας.

31.- Τέλος, υποστηρίζει ότι ούτε η έκθεση της κοινωνικού λειτουργού η οποία, σύμφωνα με τον ίδιο, επιβεβαίωνε ότι το παιδί εξαρτάτο από τη μητέρα του, ούτε τα πορίσματα του Πρωτοδικείου που περιλαμβάνονται στη υπ' αριθ. 1629 / 2005 απόφαση δύνανται από μόνα τους να στηρίζουν την καταδίκη του.

32.- Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η υπόθεση του προσφεύγοντος είχε εξεταστεί από τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας με όλες τις εγγυήσεις δίκαιης δίκης. Θεωρεί ότι σε καμία περίπτωση η ανάγνωση της από 13 Ιουλίου 2007 καταθέσεως του παιδιού επηρέασε την ορθότητα της διαδικασίας και ότι δεν ήταν καθοριστική, επειδή η καταδίκη του προσφεύγοντος βασίστηκε σε άλλες αποδείξεις. Προσθέτει ότι ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα να ζητήσει συμπληρωματική εξέταση του παιδιού του και να απαιτήσει τη χρήση οπτικοακουστικών μέσων, εάν το είχε θεωρήσει απαραίτητο, αλλά ότι δεν το έπραξε. Θεωρεί ότι η κατάθεση του παιδιού ελήφθη σύμφωνα με την ισχύουσα εκείνη την εποχή νομοθεσία και ότι αναγνώσθηκε κατά την ακροαματική διαδικασία όπως το προέβλεπε η εν λόγω νομοθεσία. Τέλος, αναφέρει ότι, έως το τέλος της ανακρίσεως, ο προσφεύγων ουδέποτε προέβαλε ένσταση ακυρότητας της εν λόγω καταθέσεως, όπως η σχετική νομοθεσία του έδινε το δικαίωμα.

2.- Εκτίμηση του Δικαστηρίου

α.- Γενικές αρχές

33.- Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του, όταν εξετάζει αιτίαση προερχόμενη από το άρθρο 6 § 1, πρέπει ουσιαστικά να καθορίσει εάν η ποινική διαδικασία ήταν συνολικώς δίκαιη (βλ. μεταξύ πολλών προηγούμενων, *Schatschaschwili κατά Γερμανίας* [GC], υπ' αριθ. 9154 / 10, §§ 101 και 161 - 165, ΕΔΔΑ 2015, *Blokhin κατά Ρωσίας* [GC], υπ' αριθ. 47152 / 06, §§ 94 και 211 - 216, 23 Μαρτίου 2016, *Ibrahim και άλλοι κατά Ηνωμένου Βασιλείου* [GC], υπ' αριθ. 50541 / 08 και 3 άλλοι, §§ 250, 274, 280 - 294 και 301 - 311, 13 Σεπτεμβρίου 2016 και *Correia de Matos κατά Πορτογαλίας* [GC], αρ. 56402 / 13, §§ 118, 120 και 160 - 168, 4 Απριλίου 2018).

34.- Κατά την αξιολόγηση της συνολικής ισότητας της διαδικασίας, το Δικαστήριο λαμβάνει υπ' όψιν τις απαιτήσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 6, που αντιπροσωπεύουν συγκεκριμένες πτυχές του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη που διασφαλίζεται από την παράγραφο 1 της παρούσης διατάξεως. Εν προκειμένω, θα εξετάσει, συνεπώς, η αιτίαση, που ο προσφεύγων αντλεί από το άρθρο 6 § 3 (δ) υπό το πρίσμα αυτών των δύο διατάξεων σε συνδυασμό (βλ. *Schatschaschwili*, προαναφερθείσα, § 100, *Blokhin*, προαναφερθείσα, § 194, και *Ibrahim και άλλοι*, προαναφερθείσα, § 251).

35.- Το Δικαστήριο λαμβάνει επίσης υπ' όψιν τις ιδιαιτερότητες των ποινικών διαδικασιών που σχετίζονται με εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας. Αυτός ο τύπος διαδικασίας βιώνεται συχνά ως δοκιμασία από το θύμα, ειδικά όταν αυτό βρίσκεται αντιμέτωπο παρά τη θέλησή του με τον κατηγορούμενο. Αυτές οι πτυχές αποκτούν ακόμη μεγαλύτερη σημασία σε υπόθεση που αφορά ανήλικο. Προκειμένου να εκτιμηθεί εάν ο κατηγορούμενος έχει ωφεληθεί ή όχι από δίκαιη δίκη κατά την διάρκεια παρόμοιας διαδικασίας πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής του ζωής του

φερομένου ως θύματος. Συνεπώς, το Δικαστήριο δέχεται ότι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών που σχετίζονται με σεξουαλική βία, λαμβάνονται ορισμένα μέτρα για την προστασία του θύματος, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά δύνανται να συμβιβαστούν με την κατάλληλη και αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων υπεράσπισης (*S.N κατά Σουηδίας*, υπ' αριθ. 34209 / 96, § 47, ΕΔΔΑ 2002 - V, *Bocos-Cuesta κατά Κάτω Χωρών*, υπ' αριθ. 54789/00, § 69, 10 Νοεμβρίου 2005, *Aigner κατά Αυστρίας*, υπ' αριθ. 28328 / 03, § 37, 10 Μαΐου 2012).

36.- Οι γενικές αρχές που διέπουν την εξέταση του αντίκτυπου στη συνολική ισότητα της χρήσης ειδικών τεχνικών ερευνών υπενθυμίστηκαν στην απόφαση *Van Wesenbeeck κατά Βελγίου* (υπ' αριθ. 67496 / 10 και 52936 / 12, §§ 62 - 68, 23 Μαΐου 2017).

β.- Εφαρμογή εν προκειμένω

37.- Το Δικαστήριο επισήμανε εξ' αρχής ότι την ημερομηνία κατά την οποία ο υιός του προσφεύγοντος έδωσε την κατάθεσή του ενώπιον του ανακριτού, το άρθρο 226^A του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, το οποίο προβλέπει ειδική διαδικασία για ανήλικους μάρτυρες και θύματα σεξουαλικής κακοποίησης δεν είχε ακόμη τεθεί σε ισχύ. Η εν λόγω κατάθεση ελήφθη σύμφωνα με τις απαιτήσεις των άρθρων 221, 226 και 364 του ίδιου κώδικα, οι οποίες προέβλεπαν ότι οι ανήλικοι θα κατέθεταν χωρίς όρκο και ότι τόσο οι ερωτήσεις του ανακριτή όσο και οι απαντήσεις του ανηλίκου θα καταγράφονταν λέξη προς λέξη σε πρακτικό εξέτασης, το οποίο, εν συνεχεία, αναγιγνώσκεται στην ακροαματική διαδικασία. Επιπλέον, το άρθρο 183 του ίδιου κώδικα επέτρεπε στον εμπλεκόμενο να ζητήσει, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, τον ορισμό ειδικού / παιδοψυχιάτρου για να εξετάσει τον υιό του. Επιπλέον, ο Άρειος Πάγος απέρριψε τον ισχυρισμό του προσφεύγοντος περί ακυρότητας της αναγνώσεως της καταθέσεως διευκρινίζοντας ότι οι διατάξεις του άρθρου 226^A του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας δύνανται να εφαρμοσθούν μόνο

σε καταθέσεις μεταγενέστερες της έναρξης ισχύος του άρθρου αυτού, κάτι που δεν συνέβαινε με την εν λόγω κατάθεση.

38.- Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι πρέπει επίσης να εξετάσει εάν υπάρχουν, εν προκειμένω, επαρκείς αντισταθμιστικοί παράγοντες για την αντιστάθμιση των δυσχερειών που προκλήθηκαν στην άμυνα ως αποτέλεσμα της αποδοχής αποφασιστικών αποδεικτικών στοιχείων από τους απόντες μάρτυρες. Τα ακόλουθα στοιχεία είναι σχετικά εν προκειμένω : ο τρόπος με τον οποίο το δικαστήριο ουσίας προσέγγισε τις μη επαληθευμένες αποδείξεις, την διαχείριση άλλων επιβαρυντικών στοιχείων και την αποδεικτική αξία αυτών καθώς και τα διαδικαστικά μέτρα που ελήφθησαν για να αντισταθμίσουν την αδυναμία απ' ευθείας αντεξετάσεως των δύο μαρτύρων στη δίκη (*Schatschaschwili*, προαναφερθείσα, § 145).

Το Δικαστήριο σημειώνει, σχετικώς, ότι η κατάθεση του παιδιού, η οποία πραγματοποιήθηκε την 13^η Ιουλίου 2007 δεν ήταν το μόνο στοιχείο πάνω στο οποίο τα εθνικά δικαστήρια στηρίχθηκαν για να καταδικάσουν τον προσφεύγοντα. Στην από 6 Απριλίου 2011 απόφασή του, το Εφετείο, αποφασίζοντας ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο, στηρίχθηκε, επίσης, στις διάφορες καταθέσεις μαρτύρων που κατέθεσαν ενώπιον του, στα αναγνωσθέντα κατά την διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας έγγραφα, στις αγορεύσεις των δικηγόρων υπερασπίσεως, στην υπ' αριθ. 1629 / 2005 απόφαση του πρωτοδικείου και στην υπ' αριθ. 4725 / 2007 απόφαση του εφετείου, η οποία είχε τροποποιήσει το δικαίωμα επικοινωνίας του πατέρα απαγορεύοντας στο παιδί να διανυκτερεύσει στο σπίτι του πατέρα του, καθώς και στη διαπίστωση ότι η πρώην σύζυγος του προσφεύγοντος δεν υποκινείτο από οιοδήποτε αίσθημα εκδίκησης εναντίον του τελευταίου. Επιπλέον, με την από 19 Δεκεμβρίου 2011 απόφασή του, το Εφετείο, στην σύνθεσή του ως δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, στηρίχθηκε, για να επιβεβαιώσει την καταδίκη του προσφεύγοντος, στη σαφήνεια της καταθέσεως του παιδιού ενώπιον του ανακριτού και στην απουσία οιασδήποτε αντιφάσεως σε

αυτή, στην αναφορά, η οποία συνετάγη από κοινωνική λειτουργό, η οποία είχε εξετάσει το παιδί, και στην υπ' αριθ. 1629 / 2005 απόφαση του πρωτοδικείου.

39.- Επιπλέον, το Δικαστήριο σημείωσε ότι, στην έφεση, το Πενταμελές Εφετείο εκτίμησε ότι δεν διαθέτει επαρκή στοιχεία για να καταδικάσει τον Θ. Γ., ενώ επικύρωσε την καταδίκη του προσφεύγοντος. Σημειώνει, επίσης, ότι το άρθρο 226^A είχε τεθεί σε ισχύ ενώ η πρωτοβάθμια διαδικασία και η έφεση ευρίσκοντο ακόμη σε εκκρεμότητα και ότι η παράγραφος 5 αυτού έδινε στον προσφεύγοντα τη δυνατότητα να ζητήσει συμπληρωματική εξέταση του υιού του με την βοήθεια οπτικοακουστικών μέσων, κάτι το οποίο δεν προβλέπετο κατά την ημερομηνία της εν λόγω καταθέσεως. Σε κάθε περίπτωση, ο προσφεύγων δεν το ζήτησε.

40.- Τα προαναφερθέντα στοιχεία επαρκούν στο Δικαστήριο ώστε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η συνολική ισότητα της διαδικασίας κατά του προσφεύγοντος έχει διασφαλιστεί. Ειδικότερα, ο προσφεύγων επωφελήθηκε ορισμένων αντισταθμιστικών στοιχείων, τα οποία του επέτρεπαν να ασκήσει τα δικαιώματά του υπερασπίσεως με κατάλληλο και αποτελεσματικό τρόπο.

41.- Κατά συνέπεια, δεν υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 §§ 1 και 3 (δ) της Συμβάσεως.

II. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΑΝΑΦΕΡΘΕΙΣΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ.

42.- Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η διάρκεια της ποινικής διαδικασίας εν προκειμένω παραβίασε την αρχή του εύλογου χρόνου και ότι ουδέν εθνικό δικαστήριο ήταν αρμόδιο να εκδικάσει παράπονα σχετικά με το θέμα αυτό. Επικαλείται τα άρθρα 6 § 1 και 13

της Συμβάσεως, τα σχετικά μέρη των οποίων εν προκειμένω έχουν ως ακολούθως :

Άρθρο 6 § 1

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δικάιως (... ..), υπό ανεξαρτήτου και αμερολήπτου δικαστηρίου νομίμως λειτουργούντος, το οποίον θα αποφασίση (... ..), επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

Άρθρο 13

« Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη παρούση Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερίες παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και αν η παραβίασις διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτελέσει των δημοσίων καθηκόντων των».

43.- Η Κυβέρνηση εκτιμά ότι η διαδικασία ξεκίνησε την 11^η Ιουλίου 2006 με την κλήση του προσφεύγοντος στο πλαίσιο προκαταρκτικής εξέτασεως και ότι έληξε την 29^η Ιουνίου 2012, ημερομηνία καθαρογραφής της αποφάσεως του Αρείου Πάγου. Υποστηρίζει ότι η διάρκεια της διαδικασίας ήταν, επομένως, μικρότερη των έξι ετών, και για τους τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας. Επιπλέον, θεωρεί ότι ορισμένες καθυστερήσεις στη διαδικασία δεν δύνανται να αποδοθούν στις δικαστικές αρχές : κατά την άποψή του, καθυστέρηση έξι μηνών (από 3 Απριλίου έως 29 Σεπτεμβρίου 2008) κατά την διάρκεια της ανακρίσεως οφειλόταν σε δύο αιτήσεις αντικαταστάσεως πραγματογνωμόνων, οι οποίες κατατέθηκαν από τον προσφεύγοντα και την πρώην σύζυγό του· καθυστέρηση ένδεκα μηνών ενώπιον του πρωτοδικείου (από 14 Μαΐου 2010 έως 6 Απριλίου 2011) οφειλόταν στο αίτημα αναβολής του προσφεύγοντος λόγω κωλύματος του δικηγόρου του. Τέλος καθυστέρηση ενάμισι μηνός (από 8 Νοεμβρίου έως 19 Δεκεμβρίου 2011) ενώπιον του εφετείου οφειλόταν στη μη εμφάνιση σημαντικού μάρτυρα (πρώην σύζυγος του προσφεύγοντος).

44.- Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι, ενώ η δίκη του δεν παρουσίαζε πολυπλοκότητα ή δυσκολία, η διαδικασία διήρκεσε έξι έτη και επτά μήνες, ήτοι από 28 Δεκεμβρίου 2005, ημερομηνία καταθέσεως της μηνύσεως εναντίον του, έως 29 Ιουνίου 2012, ημερομηνία καθαρογραφής της αποφάσεως του Αρείου Πάγου.

45.- Το Δικαστήριο θεωρεί ότι η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν ξεκίνησε την ημερομηνία κατά την οποία ο εισαγγελέας διέταξε προκαταρκτική εξέταση, η οποία δεν έχει καθοριστεί επακριβώς αλλά εντοπίζεται μεταξύ της 28ης Δεκεμβρίου 2005, ημερομηνία υποβολής της μηνύσεως της μητέρας του παιδιού και της 11^{ης} Ιουλίου 2006, ημερομηνία κατά την οποία ο προσφεύγων κλήθηκε να παρουσιάσει την υπεράσπισή του. Η περίοδος έληξε την 29^η Ιουνίου 2012, ημερομηνία καθαρογραφής της αποφάσεως του Αρείου Πάγου. Συνεπώς, η διαδικασία διήρκεσε περίπου έξι χρόνια και έξι μήνες, για τους τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

46.- Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί από την νομολογία του Δικαστηρίου, και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και εκείνης των αρμοδίων αρχών (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων *MIXELIOYΔΑΚΗΣ κατά της Ελλάδος*, υπ' αρ. 54447 / 10, 3 Απριλίου 2012).

47.- Εν προκειμένω, σημειώνει ότι έχουν παρέλθει περίπου τρία έτη μεταξύ της εμφανίσεως του προσφεύγοντος ενώπιον του αρμοδίου για την προκαταρκτική εξέταση δικαστή (11 Ιουλίου 2006) και της παραπομπής του σε δίκη (5 Αυγούστου 2009). Η πρωτοβάθμια διαδικασία διήρκεσε ένα έτος και οκτώ μήνες (από 5 Αυγούστου 2009 έως 6 Απριλίου 2011), αυτή της εφέσεως περίπου οκτώ μήνες (από 6 Απριλίου έως 19 Δεκεμβρίου 2011) και αυτή της αναιρέσεως λίγο περισσότερο από τέσσερις μήνες (από 9 Φεβρουαρίου έως 29 Ιουνίου 2012).

48.- Το Δικαστήριο εκτιμά ότι ορισμένες καθυστερήσεις που παρατηρήθηκαν σε ορισμένα στάδια της διαδικασίας δεν επαρκούν ώστε να χαρακτηριστεί η διάρκεια αυτής στο σύνολό της ως μη εύλογος, καθόσον μάλιστα τόσο η καθυστέρηση άνω των έξι μηνών κατά το στάδιο της ανακρίσεως όσο και η καθυστέρηση ένδεκα μηνών ενώπιον του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου πρέπει να αποδοθούν στον προσφεύγοντα.

49.- Λόγω της πολυπλοκότητας της υποθέσεως και των περιόδων αδράνειας που αναφέρθηκαν ανωτέρω καταλογιστέων στον προσφεύγοντα, το Δικαστήριο εκτιμά ότι εν προκειμένω δεν υπήρξε υπέρβαση του «εύλογου χρόνου» κατά την έννοια του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως.

Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί η αιτίαση αυτή λόγω εμφανούς ελλείψεως βασιμότητας, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 3 α) και 4 της Συμβάσεως.

50.- Όσον αφορά την αιτίαση του άρθρου 13 της Συμβάσεως, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η διάταξη αυτή ερμηνεύτηκε ως εννοούσα προσφυγή κατά το εθνικό δίκαιο για αιτιάσεις εν δυνάμει « υπερασπίσιμες » σύμφωνα με την Σύμβαση (βλ. μεταξύ άλλων *Boyle et Rice κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, 21 Ιουνίου 1988, § 52, σειρά Α, υπ' αριθ. 131)

51.- Λαμβάνοντας υπ' όψιν τις προαναφερόμενες προτάσεις σχετικά με την αιτίαση βασιζόμενη στο άρθρο 6 παρ.1, το Δικαστήριο εκτιμά ότι ο προσφεύγων δεν έχει κάποιο υπερασπίσιμη αιτίαση (βλ. *Πάσσαρης κατά Ελλάδος* (déc.) υπ' αριθ. 5334 / 07, 24 Σεπτεμβρίου 2009).

52.- Συνεπάγεται ότι η αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 3α και 4 της Συμβάσεως

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ
ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΟΜΟΦΩΝΩΣ**

1. *Κηρύττει* τις αιτιάσεις που αφορούν το άρθρο 6 §§ 1 και 3 δ) της Συμβάσεως αποδεκτές και το επιπλέον της προσφυγής απαράδεκτο
2. *Αποφαίνεται* ότι δεν υπάρχει παραβίαση του άρθρου 6 §§ 1 και 3 δ) της Συμβάσεως

Συνετάγη στη γαλλική γλώσσα, κατόπιν κοινοποιήθηκε εγγράφως την 14^η Μαΐου 2020, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού.

Abel Campos
Αναπληρώτρια Γραμματέας

Ksenija Turkovic
Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου γαλλικού εγγράφου
Αθήνα, 18/06/2020 Μεταφράστρια Ε. Παπαμαύρου